

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83410,Sujkowski-Zbigniew-Bronislaw.html>
29.05.2024, 22:53

Sujkowski Zbigniew Bronisław

SUJKOWSKI Zbigniew Bronisław (8 I 1898 Zagórze, pow. Będzin – 8 IX 1954 Arvida, Quebec, Kanada), geolog i petrograf. Syn Antoniego, geografa, i Heleny Chmielińskiej.

W 1909–14 uczył się w prywatnym gimnazjum polskim w Warszawie. Działał w konspiracyjnym Związku Strzeleckim (1913–14). Od 1914 w kompanii kadrowej Legionów. W czasie walk na Wołyniu został ranny i dostał się do niewoli rosyjskiej (1915–17). Maturę uzyskał w szkole polskiej w Moskwie (1918), po czym wrócił do Warszawy, gdzie zapisał się na studia geologiczne w UW. Niebawem wstąpił do wojska (1918–21). Po przejściu do rezerwy, kontynuował studia geologiczne u prof. J. Lewińskiego. Zakończył je doktoratem w 1925 na podstawie rozprawy *Jura, kreda i czwartorzęd okolic Wolbromia* (1926). W 1925–27 był asystentem w Katedrze Geologii UW, a następnie przez dwa lata kontynuował studia w uczelniach i muzeach Paryża, Liverpoolu i Londynu. Specjalizował się w petrografii skał osadowych. Od końca 1929 pracował w Państwowym Inst. Geologicznym, zrazu jako geolog, później kierownik Pracowni Skał Osadowych, a w końcu kierownik Wydziału Wschodniego. Owocem pierwszego okresu prac w tej instytucji była – pionierska w Polsce – rozprawa *Petrografia kredy Polski* (1931), oparta w dużym stopniu na materiale uzyskanym z otworów wiertniczych. Rozprawa ta była w 1931 podstawą habilitacji na UW, gdzie S. prowadził później wykłady z petrografii skał osadowych, a także o złożach kopalin typu osadowego.

Spektrum zainteresowań S., tematycznie i obszarowo, było duże. Interesował się bowiem genezą skał organogenicznych (zwłaszcza radiolarty i spongiolity) paleozoiku i mezozoiku, ale także utworami czwartorzędowymi. Badał je w Karpatach, na wyżynach środkowopolskich, ale także na Niżu oraz Polesiu i Wołyniu.

W czasie II wojny światowej pozostał w Warszawie jako pracownik PIG (wówczas Amt für Bodenforschung), czynnie zaangażowany w konspiracji (ZWZ/AK – osiągnął stopień majora), w 1942, zagrożony aresztowaniem, opuścił tę placówkę, pozostając w strukturach wojskowych. Przerzucony do Londynu służył w Sztabie Naczelnego Wodza. Po wojnie pozostał na Zachodzie, gdzie od 1947 był w Radzie Akademickich Szkół Technicznych, a w 1947–51 profesorem geologii w Polish University College, po przeniesieniu się do Kanady badaczem pn. Labradoru, od 1953 profesorem geologii w McMaster University.

Zginął tragicznie w rzece Saquenay, próbując uratować tonącego wnuka.

Niemal cały dorobek publikacyjny S. stanowi klasykę, choć w okresie międzywojennym ogłaszany był głównie w języku polskim. Poza wspomnianymi rozprawami na stopnie akademickie, ważne znaczenie poznawcze miały m.in.: *Radiolaryty polskich Karpat Wschodnich i ich porównanie z radiolarytami tatrzańskimi* (1932), *Niektóre spongiolity Tatr i Karpat* (1933), *Radiolaryty dolno-karbońskie Gór Świętokrzyskich* (1933), *O bentonicie polskim z okolic Krzemieńca* (1934), *Skąły kredowe między miastami Pilica i Szczekociny* (1934), *Radiolaryty dolno-gotlandzkie Gór Świętokrzyskich* (1937), *Serie szypockie Huculszczyzny* (1938), *Sylur Wołynia w świetle wiercenia w Bocianówce* (1939). W pracach tych S. dał wszechstronny obraz sedimentacji w zbiornikach morskich, dokumentowany opisem skamieniałości na ogół głębokomorskich. W innych opracowaniach S. zajmował się problematyką geologiczno-złożową (m.in. sprawy manganu w Karpatach, uwarunkowania powstania fosforytów). Wspólnie z S.Z. Różyckim ogłosił monografię *Geologia Warszawy* (1937), bogato ilustrowaną mapami i przekrojami.

Publikacje S. z okresu powojennego na początku nawiązywały do spektrum poznawczego z lat międzywojennych. Były to opracowania: *The geological relation between east and west European structures* (1945), *The geological structure of East Poland and West Russia: a summary of recent discoveries* (1946), *Some problems of manganese nodules* (1950).

Problematykę ostatniej z tych prac kontynuował w czasie pobytu w Kanadzie w artykule *Average composition of the sedimentary rock* (1952), sugerując, iż pierwotnie w skorupie Ziemi było więcej manganu. Problemy bardziej ogólne ujął w opracowaniach ogłoszonych pośmiertnie: *Flisch sedimentation* (1957) i *Diadensis* (1958).

SBP (Z.J. Wójcik); Fleszarowa; Śródka.

„Roczniki Polskiego Towarzystwa Geologicznego” 1967 (K. Krajewski).

Zbigniew Wójcik

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)